

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres dato:
Deres referanse:
Vår dato: 30.11.2012
Vår referanse: 2012/751
Vår saksbehandler:
Ellen Rye
Ellen.Rye@hive.no

Høring - forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8 - 13

Vi viser med dette til Kunnskapsdepartementets brev av 31. august 2012 om høring av forslag til forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8-13.

Høgskolen i Vestfold er i hovedsak positive til de nye forskriftene med krav til integrerte, forskningsbaserte og profesjonsrettede lærerutdanninger. Høgskolen har noen generelle kommentarer som gjelder alle forskriftene, i tillegg til kommentarer som gjelder 5-årig integrert lektorutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning spesielt.

1. Generelle kommentarer til forskriftene

Vedr. profesjonsfaget

Høgskolen støtter kravet om et integrerende og samlende profesjonsfag, og ser at dette kan være et samlende element på tvers av de ulike lærerutdanningene. Imidlertid bør omtalen av profesjonsfaget og de ulike elementene som inngår i dette samordnes på tvers av forskriftene. For eksempel nevnes fagdidaktikken separat i enkelte av forskriftene, mens den i andre inngår i omtalen av profesjonsfaget. Profesjonsfaget bør i alle forskriftene omtales som å bestå av pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Det er også uklart hvilken funksjon profesjonsfaget skal ha innenfor PPU, hvor det i forslaget heter at det i utdanningen skal være ”*sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk osv.*”. Dersom profesjonsfaget skal være et samlende element på tvers av utdanningene, bør læringsutbyttebeskrivelsene knyttet til dette faget gjennomarbeides og harmoniseres på tvers av forskriftene.

Vedr. praksis

Høgskolen mener at det bør presiseres i samtlige forskrifter at omfanget av praksisopplæring skal gjelde arbeidsdager og at studentene må møte ulike sider av skolens virksomhet og ulike profesjonsrelevante problemstillinger gjennom praksisopplæringen. I forslag til forskrift for PPU og lektorutdanning er omtale av praksissted sortert under ulike punkter. Dette bør samordnes.

Vedr. læringsutbyttebeskrivelser

Innledningsvis i læringsutbyttebeskrivelsene for lektorutdanning og PPU vises det til hvilket nivå i kvalifikasjonsrammeverket beskrivelsene skal imøtekomme, mens det ikke er tilsvarende referanser for de tre andre utdanningene. Høgskolen mener at samtlige forskrifter bør henvise til nivå i NKR.

Læringsutbyttebeskrivelsene i samtlige forskrifter bør gjennomgå med tanke på en sterkere samordning så langt det er naturlig. Dette er spesielt viktig når det gjelder det felles profesjonsfaglige læringsutbyttet. I forslagene til forskrifter er det brukt ulike begreper og ulik konkretiseringsgrad på en rekke felt. En

harmonisering på tvers av forskriftene vil kunne bidra til å sikre en felles plattform for alle som tar en utdanning som kvalifiserer for undervisningsstillinger.

Eksempler på læringsutbyttebeskrivelser som bør samordnes på tvers av forskriftene er kunnskap om opplæringen i et historisk og kulturelt perspektiv og kunnskap om skolen som organisasjon, som bør være vesentlig for kandidater i alle lærerutdanningene.

Beskrivelsene kan også med fordel samordnes med læringsutbyttebeskrivelser i forskrift for grunnskolelærerutdanningene. For eksempel mener høgskolen at kandidatenes kompetanse når det gjelder grunnleggende ferdigheter bør presiseres i alle forskriftene på samme måte som for grunnskolelærerutdanningene. Grunnleggende ferdigheter skal være et prioritert område i opplæringen på alle trinn i grunnopplæringen, og kandidatene må dermed ha kompetanse i forhold til hva dette innebærer i de fagene som inngår i deres lærerutdanning. Ikke minst er dette viktig fordi forskning har vist at grunnleggende ferdigheter har fått mindre oppmerksomhet i ungdomstrinn og videregående opplæring enn i grunnskolen etter innføring av Kunnskapsløftet.

Videre er det i læringsutbyttebeskrivelser for grunnskolelærerutdanningene beskrivelser knyttet til det å styrke internasjonale og flerkulturelle aspekter og forstå de samfunnsmessige perspektivene knyttet til teknologi- og medieutvikling. Disse aspektene omtales ikke i de foreslåtte forskriftene for lærerutdanninger for 8-13 trinn.

2. Kommentarer til forskrift om rammeplan for 5-årig integrert lektorutdanning for trinn 8-13

Høgskolen støtter at det nå utarbeides en forskrift om rammeplan for lektorutdanning som skal bidra til en integrert, forskningsbasert og profesjonsrettet lærerutdannings for 8-13 trinn. Dette vil kunne imøtekomme både skolens/skoleeieres behov for kompetanse og studentenes forventninger til en relevant lærerutdanning. Høgskolen mener imidlertid at forslaget til forskrift ikke i tilstrekkelig grad gir føringer som sikrer en integrert utdanning i tråd med intensjonene.

Vedr. §1 Virkeområde og formål

Vektlegging av integreringsaspektet i utdanningen kan med fordel utdypes under dette punktet. Høgskolen foreslår at formuleringen i forslag om rammeplan for PPU, om at utdanningen skal ha sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring, også ivaretas i forskrift for lektorutdanning og at ”fagstudier” føyes til.

Vedr. §2 Læringsutbytte

Det bør legges til et læringsutbytte under kunnskap om å analysere faglige problemstillinger, i tråd med kravene i nivå 7 i NKR.

For øvrig viser vi til generelle kommentarer vedrørende læringsutbytteformuleringer.

Vedr. §3 Struktur og innhold

Høgskolen støtter benevnelsen ”profesjonsfag”, og vil understreke at dette faget må ha en reelt integrerende funksjon i en integrert lektorutdanning. For å sikre fagets integrerende funksjon med særlig ansvar for å sikre progresjon, må faget fordeles på minst tre år. På denne måten kan man sikre koordinering mellom profesjonsfaget og praksisopplæringen, og at erfaringer fra praksisopplæringen tas inn i fagene.

Høgskolen mener at setningen ”for institusjoner som integrerer fagdidaktikk i fag I eller II må antall studiepoeng i fagene økes tilsvarende” bør tas ut. Setningen kan signalisere at det ikke stilles krav til at fagene integreres med fagdidaktikken, og kan virke motstridene til kravene til en integrert lærerutdanning. Dette vil også innebære at man står igjen med et profesjonsfag på 30 stp pedagogikk som ikke lenger er integrert i resten av studiet.

Høgskolen mener at det bør fremgå tydeligere av forskriften hva som er kravene til en profesjonsrelevant masteroppgave. Masteroppgaven må være profesjonsrelevant med både faglige og profesjonsfaglige perspektiver.

Videre mener høgskolen at setningen om at "examen pedagogicum, eller tilsvarende, skal inngå som en del av profesjonsfaget" bør tas ut. Det må være læringsutbytteformuleringer i forskrift og nasjonale retningslinjer for profesjonsfaget som er førende for utforming av profesjonsfaget. For institusjoner som ikke tidligere har hatt ex.ped. som del av studieporteføljen, er det ikke rimelig å måtte ivareta krav om at faget skal tilsvare ex.ped. slik det er definert ved andre institusjoner. Dette står ikke i veien for at institusjoner som har ex.ped. kan definere dette som del av profesjonsfaget, så fremst det tilfredsstillende krav i forskriften og er i tråd med læringsutbytteformuleringer i retningslinjene.

Høgskolen mener også at kravet om at "examen philosophicum, eller tilsvarende, skal inngå som en del av studiepoengene i fag I" bør tas ut. Når forskriften åpner for at dette handler om "eller tilsvarende" bør det i stedet presiseres hvilke faglige krav som stilles til innholdet i dette og som skal ivaretas gjennom fag I. Dersom hensikten med "examen philosophicum eller tilsvarende" er å sikre at studentene får innføring i vitenskapsteoretiske- og dannelsesperspektiver, må dette også komme til uttrykk gjennom læringsutbytteformuleringer for studieprogrammet.

Høgskolen støtter at praksis må legges over minst fire av fem studieår og at studentene skal ha praksis både i ungdomsskole og i videregående opplæring. Vi ønsker en tilføyelse om at studentene gjennom praksisopplæringen må møte ulike sider av skolens virksomhet og ulike profesjonsrelevante problemstillinger.

3. Kommentarer til forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8-13

Vedr. § 1 Virkeområde og formål

Det er uklart hva som ligger i at PPU skal være en integrert utdanning, og om dette skal forstås som at PPU skal være integrerende i forhold til tidligere fagstudier. Begrepet "integrert" kan ikke forstås på samme måte i PPU som i de femårige integrerte lektorutdanningene og i grunnskolelærerutdanningen.

I forslaget heter det at utdanningen skal ha sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Dette bidrar for det første til å gjøre det utydelig hva profesjonsfaget innebærer, jf. generelle kommentarer. Profesjonsfaget omtales heller ikke under §3, struktur og innhold. Høgskolen mener at "profesjonsfag" i denne sammenheng må erstattes med "fagstudier".

Vedr. § 2 Læringsutbytte

Innledningsvis i læringsutbyttebeskrivelsene vises det til at beskrivelsene skal være formulert med utgangspunkt i nivå 6 og 7 i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Det er uklart hva det innebærer at det vises til to nivåer i denne sammenhengen. Forutsetningen om mastergrad for opptak til PPU vil innebære at kandidatene har et høyere refleksjonsnivå og bør kunne møte forventninger om utbytte på nivå 7. For kandidater med bachelorgrad som opptakskrav, må læringsutbyttebeskrivelsene møte nivå 6 i rammeverket. Forutsatt en differensiering i opptakskrav, må det etter høgskolens vurdering også inn en differensiering i krav til læringsutbytte. Alternativt må læringsutbytteformuleringene inntil kravene om mastergrad for opptak f.o.m. studieåret 2018/19 formuleres med utgangspunkt i nivå 6 i NKR, for deretter å justeres.

Vi viser ellers til generelle kommentarer vedrørende læringsutbytte for alle lærerutdanningene.

§3 Struktur og innhold

Høgskolen støtter forslag til struktur og innhold, men ønsker at det presiseres at en praksisdag er en

arbeidsdag, slik at studentene også får erfaring med skolehverdagen utenom undervisningssituasjonen. Vi ønsker en tilføyelse om at studentene også må møte ulike sider av skolens virksomhet og ulike profesjonsrelevante problemstillinger gjennom praksisopplæringen.

Vedr. §5 Fritaksbestemmelser

I utkast til forskrift heter det at ”Utdanning som kan gi grunnlag for fritak i den obligatoriske delen må omfatte praksisopplæring”. Dette kan forstås som at det gjelder pedagogikkfaget, i og med at fagdidaktiske emner utgjør en variabel i utdanningen. Høgskolen foreslår i stedet at utdanning som skal gi grunnlag for fritak fra *fagdidaktiske emner* må omfatte praksisopplæring.

Vedr. §6 Opptak

Høgskolen støtter at det stilles krav om mastergrad som opptakskrav til PPU. Dette er i tråd med utviklingen i samfunnet og møter konkrete behov for høyere kompetanse i skolen. I prosessen mot dette må en være seg bevisst at en omlegging kan ha konsekvenser som sektoren, i et kortere perspektiv, ikke synes tjent med. Det er derfor nødvendig med unntaksordninger som kan være gyldige i en overgangsperiode og i noen tilfeller også ut over dette.

Høgskolen støtter videre forslaget om krav om to undervisningsfag for opptak til PPU. Den utdanningen som tilbys studentene, må i så stor grad som mulig møte et reelt behov i samfunn og arbeidsliv. Normalt vil kompetansebehovet i norsk skole tilsi at det er mer interessant for en skoleeier å ansette en lærer med flere undervisningsfag enn ett.

Med vennlig hilsen
Høgskolen i Vestfold

Petter Aasen
Rektor

Anne Fængsrud
Viserektor Utdanning